

foto: Hans Jacobs

Hans Lamers:

Nieuwe regeling is eerlijker

Door Hans Jacobs

Eigenlijk hoeft hij er niet lang over na te denken. Het antwoord op de vraag wat het grote voordeel van de nieuwe subsidieregeling voor natuur- en landschapsbeheer is, is voor Hans Lamers duidelijk: “De nieuwe regeling is veel eerlijker. De beloningen zijn eerlijker. Vroeger werd je afgerekend op het resultaat, nu op het beheer.” Na een jaar of tien PSAN, de Provinciale Subsidie Agrarisch Natuurbeheer, werd het tijd om met een nieuwe regeling te komen. De voor- en nadelen van de oude regeling zijn tegen het licht gehouden. Links en rechts werden onduidelijkheden duidelijk gemaakt, minima en maxima, beperkingen zijn grotendeels geschrapt.

“Het is allemaal veel duidelijker geworden.” Hans Lamers is er blij mee. “Met dit plan kunnen geïnteresseerde boeren en grondeigenaren in het buiten gebied van Groesbeek en omgeving ons om informatie vragen.” Hans Lamers is het subsidieloket in Groesbeek en Geert Kroes is namens de Ploegdriever in de Ooijpolder het aanspreekpunt. DLG is er blij mee, goedkoper in uitvoering, mindere sturing op detail, meer maatwerk zo werft het Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer en natuurbeheerplan via www.goenloket.nl. Veel is er veranderd. Naast de accentverschuiving van resultaat naar beheer, zijn er ook in de nieuwe rege-

ling hogere vergoedingen opgenomen en zijn er meer beheerspakketten opengesteld in Groesbeek.

Vershil

Al een paar jaar is Hans Lamers in Groesbeek namens de Ploegdriever het aanspreekloket voor de agrarische ondernemers in Groesbeek. Hans Lamers: “Er is een groot verschil tussen Groesbeek en de Ooijpolder, tussen löss en klei. Buiten bij zijn ouderlijk huis aan de Knapheideweg is het grote verschil te zien. Het golvende open

> Vervolg op bladzijde 2

2 Als boeren slim zijn, is er meer uit te halen.

3 Tien jaar Ploegdriever: doelstelling gehaald, maar...

4 De Brabander: poel vol leven

Als boeren slim zijn, is er veel uit te halen

landschap daar en het polderbeeld een paar kilometer terug. “Hier zijn meer beheers pakketten opengesteld waardoor je meer aan agrarisch natuurbeheer kunt doen.”

De manier waarop hij naar buiten kijkt, verradt alles: dit is zijn landschap. Hier voelt hij zich thuis. “De Groesbeekse boeren weten waar ik vandaan kom. Dat praat een stuk makkelijker.”

Hans Lamers: “Natuurlijk is niet iedereen het eens met de beheerspakketten. Tijdens de gehouden bijeenkomst, blijkt vaak dat ze in het verleden door een semi-overheid zijn benaderd. En dat is niet altijd goed verlopen. Als beheerspakketten in de bedrijfsvoering passen en je sluit ze niet af, laat je geld liggen”

De aanpak van Hans is anders. Persoonlijker. “Als belangstellende interesse hebben ga ik bij hen op bezoek om te kijken wat past van de beheerspakketten. Dat zal met de nieuwe regeling nu ook nog eens makkelijker gaan. “Vroeger werd je afgerekend op het resultaat, nu op het beheer. Als het eindresultaat niet behaald was, werd op de vergoeding gekort terwijl je het beheer en het einddoel wel goed nastreefde. Je haalde je doel niet, terwijl je het beheer wel goed deed. Maar geen resultaat en dus kreeg men minder of geen geld. Gelukkig is dat veranderd. Als je nu goed beheert, krijg je de vastgestelde vergoeding. Het grote voordeel is dat als je netjes beheert, het altijd goed is. Verslons je de boel, tja, dan minder vergoeding.”

De weg

Eerlijker dus, aldus de Groesbeekse man van de Ploegdriever. Bovendien zijn er zeer veel pakketten opengesteld en in geheel Groesbeek wordt het randenbeheer gestimuleerd. Maar toch. Het moet hem van het hart: “Als pakketten in de bedrijfsvoering passen op percelen en hoeken waar je niet veel mee kunt laat je geld liggen. Als je slim bent, is er veel uit te halen. Hans Lamers en Geert kroes kennen de weg en de mensen naar de subsidiepoten. “Ze hoeven maar te bellen en we helpen ze de juiste weg te vinden.”

Tien jaar Ploegdriever een succes, maar:

We moeten de boer er nóg meer bij betrekken

Door Hans Jacobs

Ze hebben beiden een andere achtergrond. De één is boer, de ander heeft zijn wortels in de natuur- en milieuhoeke. Maar als ze samen op de dijk staan en naar een haag kijken, is er geen blad verschil meer tussen de twee. Tussen Arno van der Kruis en Zeger Stappershoef. Beiden hebben het over hetzelfde onderwerp, spreken dezelfde taal en hebben dezelfde liefde voor de natuur waarin ze wonen en werken en ze hebben hetzelfde belang. Twee mannen die aan de basis hebben gestaan van De Ploegdriever, de vereniging die nu tien jaar geleden werd opgericht om het agrarische cultuurlandschap in de Ooijpolder en Groesbeek in stand te houden. Een succes, daar zijn ze het beiden over eens. De Ploegdriever is een naam, een merk geworden, een garantiebewijs hoe met natuur en landschap in harmonie tussen de boeren en de natuurbeschermers omgegaan KAN worden. Arno: “Het is mede te danken aan onze initiatieven dat we landelijke aandacht hebben gekregen hoe je natuur- en landschapsbeheer moet uitvoeren. We zijn al snel in Nederland de proeftuin geworden voor de samenwerking tussen natuur en boer.”

Taaier

Maar de kaarsen op de verjaardagstaart flakkeren. Niet alles is gelukt. Zeger: “Van de boeren zelf hebben we niet de massale steun gekregen. Het is taaier dan we dachten. Wij hadden verwacht dat als we laten zien hoe we als boeren geld kunnen verdienen aan het beheer van het landschap waarin

we wonen en werken, dat ze massaal toe zouden stromen. ”Nee dus. En waarom? Zeger: “Het is altijd weer die spanning. Iedere boer heeft zijn eigen broodwinning en voortdurend is er die angst dat dat met de natuur in conflict komt. Als ik voor zes jaar een beheerscontract afsluit, heb ik daar straks dan geen last van is de vaak ge-

foto: Hans Jacobs

foto: Hans Jacobs

stelde vraag. En dan zeg ik: als je een ligstal bouwt, bouw je die toch ook voor veertig jaar. Toch? Dat valt mij als boer tegen. Die angst, vooral als de inkomenskant van een boerenbedrijf marginaal is.”

Soep

Het begon allemaal ruim tien jaar geleden. Arno was betrokken bij het Overleg Duurzame Landbouw (ODL), een stichting uit de stad ter bevordering van duurzame landbouw. Arno zelf heeft een biologische boomgaard. In die periode won hij een prijs om het landschapsbeheer te bevorderen. Daar moeten we de landbouw bij betrekken, was de eerste gedachte. Dan is er Zeger Stappershoef. Hij baalt van het imago dat de boer in die tijd door de media opgeplakt krijgt, dat de boerenwereld de poepton, de grote vervuiler is. Dat moet anders, was zijn gedachte en bovendien ergert hij zich eraan dat ondernemers uit Verwegistan naar zijn Ooijpolder worden gehaald om werk te doen wat de boeren in de polder ook goed kunnen. Dat Staatsbosbeheer mensen uit de Veluwe bij hem voor de deur koeien laat vangen: ”Dat kunnen wij ook.”

Eerst snoeit Arno via Theo Weijers van Staatsbosbeheer de fruitbomen bij

Zeger en later komen ze elkaar tegen op Ons Erf. ”Bij ons boeren is het zo, dat als je bezig bent met werk je dan ook blijft eten.” Samen ontdekten ze onder de soep dat ze voor elkaars ideeën openstonden.

Basis

Het begin. Nog niet van De Ploegdriever. Zeger: ”Eerst zou Arno in samenspel met ons onderzoeken of voor wat we tussen de oren hadden behoefte was.” Arno kende weer iedereen die wat te zeggen had: van gemeenten tot Natuurmonumenten en van Ark tot het Waterschap. ”Ik heb met iedereen gesproken: hebben jullie werk voor ons.” Zeger: ”Nadrukkelijk hebben wij afgesproken dat we géén belangenvereniging wilden zijn. We willen werken, wij willen dat deel van het landschap in onze gemeente beheren.”

Het rapport van Arno kreeg een gouden rand: er was heel veel mogelijk. Maar dan moeten we op zakelijke basis gaan werken en geregelde opdrachten hebben.”

De boerenreactie was teleurstellend: ”Oh, moeten wij voor niks het landschap onderhouden. Nee, zeiden wij, je krijgt betaald, je moet het beheer van natuur en landschap zien als een economische bedrijvigheid, als een

bron van inkomsten in de loze maanden.”

Professioneel

Al snel werd duidelijk dat je eerst moet bewijzen dat je het kunt, aldus Arno. Zeger: ”Zelf zag ik al vroeg dat het alleen werkt als je er iemand professioneel op zet. Niet zoals wij, dat je iets erbij doet, maar professioneel. Arno dus.” Achteraf zeggen ze beiden dat dát het geheim van het succes van De Ploegdriever is geweest. Ambitie tonen, overal bij projecten vanaf het begin er bij zijn, de weg kennen, naam krijgen, zelf projecten initiëren waar je wat kunt verdienen. Zeger: ”Arno kent de mensen én de markt”. Arno: ”Erbij zijn waar iets gebeurt, zelf initiatieven tonen, een actieve houding: dat is de motor waarop we draaien.” Zeger: ”We hebben één loket: bel; Arno.”

Tien jaar De Ploegdriever. De doelstelling is gehaald, maar de wagen loopt nog niet soepel. Zeger: ”Nieuwe bestuursleden uit de agrarische sector hebben ons erop gewezen dat we de afstand tot de boeren kleiner moeten maken. Op bezoek gaan, dingen laten zien; dit kunnen we en dát brengt het op. We zijn goed bezig, maar we kunnen niet met de handen over elkaar zitten. De volgende klus moet er komen.”

De Brabander: poel vol leven

Sinds 27 november 2009 is de Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek officieel in het bezit van het natuurperceeltje De Brabander. Daarmee hebben we onze eerste eigendom in de Ooijpolder verworven. De Brabander is een klein natuurperceel, nog net geen halve hectare groot, gelegen aan de Leuthsestraat in het Circul van de Ooij, tegenover de vrijstaande es die daar in de berm aan de overkant van de weg staat. De benaming De Brabander verwijst naar een eigenaar uit Brabant en de oudste vermelding van deze naam in archieven dateert al van 1458. Het perceeltje vormt een schakel in de nieuwe wandelverbinding van Ubbergen via Persingen naar Ooij. Stichting Via Natura heeft deze verbinding gerealiseerd in het kader van het Landschapsontwikkelingsplan. Het is dan ook aan Via Natura, en aan de gemeente Nijmegen, te danken dat wij het perceel hebben verworven en nu op een goede manier kunnen gaan beheren.

Het perceeltje ligt op een oeverwal en heeft een bedekking van rivierklei op een ondergrond van rivierzand. In de vorige eeuw is in het voorste deel klei gewonnen voor de baksteenindustrie. Dit historische gegeven heeft een belangrijke rol gespeeld bij de inrichting van de natuurkavel. Een deel van perceel is afgegraven tot op de zandbodem en ligt daarmee min of meer op gelijke hoogte met het aangrenzende landbouwperceel waar de kleiwinning destijds heeft plaatsgevonden. De afgegraven grond (klei) is gebruikt voor de aanleg van een bescheiden ophoging naast de watergang en daarop is het pad aangelegd. Het pad is niet alleen toegankelijk voor wandelaars, ook ruiters en aangespannen wagens van de Kasteelsche Hof kunnen er gebruik van maken. In het lage, afgegraven deel is een poel aangelegd. Poelen zijn van belang voor waterplanten, insecten en amfibieën. In het nabijgelegen natuurgebied de Groenlanden komt een grote populatie van kamsalamanders voor. Poelen in het aangrenzend agrarisch gebied zijn belangrijk voor deze bijzondere soort. Ze vormen zgn. stapstenen waarlangs amfibieën zich kunnen verspreiden en verplaatsen naar andere natuurgebieden. Wat de plantengroei betreft, interessant is dat er op dit kleine perceeltje uiteenlopende omstandigheden zijn, van schrale zandbodem tot voedselrijke klei. Dat biedt perspectief voor een gevarieerde ontwikkeling. Om de natuur daarbij een handje te helpen is dit jaar soortenrijk maaisel uit de Groenlanden en van de Ooijse Bandijk uitgestrooid. We zijn dus zeer benieuwd hoe De Brabander zich in de komende jaren gaat ontwikkelen.

Nel van den Bergh

foto: Nel van den Bergh